

نگاه

این شط خون را سر باز ایستادن نیست

● **اردشیر زارعی‌قناتسی:** انفجار در راهپیمایی اعتراضی قوم هزاره موسوم به «جنبش روشنایی» در کابل که منجر به قتل بیش از ۸۰ نفر و زخمی‌شدن ۳۳۱ نفر دیگر شد، تا حدودی با خشونت‌های جاری در این کشور آشوب‌زده متفاوت بوده است. تجدیدنظر در تصمیم قبلی دولت برای تغییر مسیر خط انتقال برق از ترکمنستان به افغانستان که ابتدا قرار بود از راه «بامیان – میدان وردک» عبور کند و بعدا به مسیر عبور از گردنه «سالنگ» تغییر یافت، از ماه‌ها قبل موجب خشم و اعتراض قوم هزاره و ساکنان مناطق مرکزی، از جمله اهالی بامیان شده است. در افغانستان از آنجا که همه عرصه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تحت تأثیر گسست و اختلافات قومی– مذهبی دور می‌زند، هر اقدامی می‌تواند تنش‌آفرین تلقی شود. بحث تغییر مسیر انتقال برق نیز خارج از این قاعده نبوده است و هزاره‌ها و دیگر اقوام فارسی‌زبان، از جمله تاجیک‌ها این تصمیم دولت مرکزی را در راستای رقابت‌های قومی نگاه کرده و آن را امتیازی به قوم پشتون از طرف «محمد اشرف‌غنی»، رئیس‌جمهوری افغانستان، به حساب آورده‌اند. نبودن شفافیت سیاسی و نبود اراده و تلاش لازم برای توجیه فنی دولت در این تغییر تصمیم، بیش‌ازپیش بر خشم معترضان جنبش روشنایی افزود. البته این اختلافات و ننگ‌آه قومی به امور فنی فقط به دلیل مطالبات صرف قومیتی نبوده و حواشی دیگری هم دارد که بعضا می‌تواند بر متن نیز سنگینی کند. ولایت بامیان در سال‌های اخیر یکی از مناطق محروم افغانستان بوده که در طرح‌های کلان حکومتی بهره‌چندانی از طرح‌های بهسازی نبرده است و مردم این مناطق خود را در معرض یک تبعیض سیستماتیک از سوی دولت مرکزی کابل احساس می‌کنند. از طرف دیگر، نبود زیرساخت‌ها، ازجمله دسترسی به برق که همه جامعه افغانستان را در معرض سختی و فشار قرار داده است به یک موضوع سیاسی در مجادلات حول ساختار قدرت تعمیم می‌یابد، چراکه مسیر انتقال برق در هر ناحیه و ولایتی می‌تواند هم مصونیت امنیتی بر آن ولایت ایجاد کند و هم جایگاه چنین ولایتی را نسبت به دیگر ولایات هم‌جوار در مرتبه بالاتری برای چانه‌زنی‌های بعدی قرار دهد. «جنبش روشنایی» در چنین فضایی امکان بروز و ظهور یافت و شاید اولین اعتراض سازمان‌یافته مدنی و ادامه‌دار بخشی از مردم افغانستان در محیط پرتآشوبی بود که همواره گلوله و بمب حرف اول و آخر را می‌زد. بیش از سه ماه از شروع این اعتراضات می‌گذرد و نعتیاه فروکش نکرده است که هربار با شدت بیشتری خود را بر رخ دولت مرکزی می‌کشد. این جنبش از همان اول تا روز شنبه که به خاک‌وخون کشیده شد، همواره در چارچوب یک اعتراض مسالمت‌آمیز به حیات خود ادامه می‌داد که همین موضوع برای افغانستان جنگ‌زده یک نقطه عطف و مایه دردسر و مشروعیت‌زدایی دولت غنی بود. انفجار با حمله انتحاری ۲۳ جولای به این تجمع مسالمت‌آمیز که هنوز چگونگی آن مشخص نشده و حتی نسبت به ادعای گروه «داعش» مبنی بر حمله انتحاری به آن تردید وجود دارد، گرهی بر گره‌های گور امنیتی افغانستان افزوده است. هرچند از طرف دولت مرکزی انتحاری‌بودن حمله مورد تأیید ضمنی قرار گرفته است، اما رهبران مدنی جنبش روشنایی بر انفجار بمب تأکید می‌کنند که پذیرش یا اثبات هر کدام از این ادعاها می‌تواند تبعات متفاوتی را به همراه داشته باشد. از طرف دیگر، ادعای رهبران این جنبش اعتراضی مبنی بر بمب‌گذاری و تهدیدات قبلی از جانب ارکان دولت مبنی بر هشدار برای سرکوب‌کردن اعتراضات در صورت ادامه آن، در صورت اثبات می‌تواند محاسبات جدیدی را وارد قضیه کند. اینکه بلافاصله داعش مسئولیت این اقدام را برعهده گرفته و بر اعزام سه عامل انتحاری به میان جمعیت تأکید می‌کند، نیز با ادعای شاهدان عینی تا حدودی مغایرت نشان می‌دهد و این ادعای تظاهرکنندگان که نیروهای امنیتی چند دقیقه قبل از انفجار محل را ترک کرده‌اند، نیز بر ابهامات موجود می‌افزاید. هم‌اکنون دو پیش‌فرض مطرح است که در هر دو مورد انگشت اتهام به سوی دولت و نیروهای امنیتی نشانه رفته است. چنانچه ادعای رهبران جنبش روشنایی مبنی بر انفجار بمب، تهدیدات قبلی دولت و ترک صحنه جایت از سوی نیروهای امنیتی اثبات شود، بدون شک باید متهمان این حادثه تروریستی را در میان ارکان دولت جست‌وجو کرد. اگر ادعای دانش مبنی بر اعزام تروریست‌های انتحاری به کابل و موفقیت آنان در این اقدام اثبات شود، نیز به دلیل مسئولیت دولت در تأمین امنیت یک تظاهرات مسالمت‌آمیز، باز هم دولت باید پاسخ‌گوی اتهامات مبنی بر لیاقت‌نداشتن و کوتاهی در مأموریت حفظ امنیت باشد. ورود داعش به عرصه امنیتی کابل در صورت صحت ادعای آنان، زنگ خطری بزرگ برای دولت مرکزی و امنیت ملی افغانستان تلقی می‌شود که حتی پای ائتلاف خارجی تحت امر «ناتو» را نیز برای کارایی‌نداشتن برای حفظ امنیت یک تظاهرات بره‌رنیزمی‌شده در پایتخت می‌تواند به چالش بکشد. طولانی‌ترین جنگ تاریخ محاصره که تا به امروز عمری ۱۵ساله را یدک می‌کشد و با حضور نیروهای نظامی بزرگ‌ترین هژمون‌های بین‌المللی در قالب یک ائتلاف نظامی، هنوز هیچ چشم‌اندازی برای پایان آن قابل تصور نیست، هشدار جدی برای رهبرانی است که فقط با محاسبه نیروی نظامی در نقشه جنگ‌های کلاسیک، فرمان حمله را صادر می‌کنند.

با گذشت بیش از پنج سال از بحران سوریه و شکست پی‌درپی مذاکرات صلح، بسیاری به این باور رسیده‌اند که کلید حل این بحران همکاری روسیه و آمریکاست. حمایت مسکو از دولت سوریه بر هیچ‌کسی پوشیده نیست و پشتیبانی واشنگتن از مخالفان مسلح دولت «بشار اسد»، رئیس‌جمهوری سوریه، هم دیرزمانی است عیان شده است. حالا با آغاز مذاکرات آمریکا و روسیه بر سر سوریه، امید پایان‌یافتن این بحران هزینه‌بر جان گرفته است. گواه این ادعا نیز اعدام آحادکی دمشق برای ادامه مذاکرات صلح با مخالفان است؛ مذاکراتی که به گفته یکی از مقامات وزارت خارجه این کشور، بدون هیچ پیش‌شرطی و بدون هیچ مداخله خارجی‌ای و با حمایت سازمان ملل باید انجام شود.

روز گذشته دولت دمشق با استقبال از توافق واشنگتن و مسکو برای مبارزه با تروریسم در بی دیدار «جان کری»، وزیر خارجه آمریکا از روسیه، از آمادگی خود برای مذاکرات سورۃ– سورۃ خبر داد. آن‌طور که یکی از مقامات وزارت خارجه سوریه گفته است؛ سوریه که در خط مقدم مقابله با گروه‌های تروریستی در منطقه ایستاده، از توافق دو طرف روسی و آمریکایی برای مبارزه با گروه‌های تروریستی داعش و جبهه‌النصره استقبال و تأکید می‌کند، اراده ارتش و نیروهای مسلح سوریه بر استمرار مقابله با این تروریست‌ها در گروه‌های مختلف و نابودی آنها با همکاری روسیه براساس اصل اعتماد دوطرفه و نیز همکاری با دیگر اعضای جامعه بین‌الملل استوار است. سوریه آماده است براساس توافق‌نامه امضاشده میان مسکو و واشنگتن در زمینه عملیات‌های هوایی «استفان دی‌میستورا»، فرستاده سازمان ملل در امور سوریه، این هفته اظهار امیدواری کرد دور جدید مذاکرات داخلی سوریه از ماه اگوست در ژنو

از سر گرفته شود. دور قبلی مذاکرات به دلیل تشدید درگیری‌ها، به‌ویژه در اطراف حلب، بدون نتیجه متوقف شد. اما به‌تازگی ایالات متحده و روسیه که در بحران سوریه حامی دو طرف مقابل جنگ بودند، در حال مذاکره با یکدیگر برای همکاری نظامی و اطلاعاتی با هدف مبارزه با گروه‌های تروریستی هستند. هفته گذشته جان کری اعلام کرد واشنگتن و مسکو به درک مشترکی درباره مراحل موردنیاز برای بازگشت روند صلح رسیده‌اند. به باور تحلیلگران، تصمیم «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهوری روسیه، برای دخالت نظامی در سوریه، نقطه عطفی در سیاست خارجی سال ۲۰۱۵ این کشور بود. در ۱۵ سال گذشته پوتین بیش‌ازپیش به استفاده از قدرت نظامی برای رسیدن به اهداف داخلی و خارجی خود متکی بوده است؛ روندی که با حمله روسیه به چچن در سال ۱۹۹۹ آغاز شد، سپس در سال ۲۰۰۸ به گرجستان رسید و در سال ۲۰۱۴ نیز شامل حال اوکراین شد. بازی پوتین در سوریه اگرچه دراماتیک بود، اما

دمشق از توافق مسکو–واشگتن برای حل بحران ۵ساله استقبال کرد

سوریه آماده مذاکرات بدون پیش شرط

AFP

کام منطقی سیاست خارجی برخاشکرانه روسیه بود. بااین‌حال، سوریه از ابتدا قرار بود از مداخلات پیشین روسیه متفاوت باشد. پوتین اگرچه به‌درستی محاسبه کرده بود که بسیاری از کشورهای جهان، مداخله نظامی او در چچن، گرجستان و اوکراین را محکوم می‌کنند، اما به هم‌بستگی و حمایت جامعه بین‌المللی از اقداماتش در سوریه امیدوار بود. اما حالا مفسران طرفدار کرملین با اشاره به سفر اخیر جان کری به مسکو، به این نتیجه می‌رسند که مداخله نظامی روسیه برای مبارزه با تروریسم در سوریه به انزوای بین‌المللی روسیه پایان داده و روسیه بار دیگر به صحنه جهانی بازگشته است؛ چراکه جهان اکنون به روسیه نیاز دارد.

به باور برخی از تحلیلگران، روسیه در درازمدت می‌تواند به شریک مبارزه جهانی علیه تروریسم تبدیل شود و در اصل ایالات متحده، اتحادیه اروپا و کشورهای سراسر جهان باید از همکاری روسیه در این مأموریت استقبال کنند. با این همه، گروه دیگری از ناظران بر این باورند چند نکته کلیدی وجود دارد که باید پیش

ترکیه گارد ریاست جمهوری را منحل و در ارتش بازنگری می‌کند

یک گام تا اقتدار گرایی

● **انحلال گارد ریاست جمهوری**

از سوی دیگر، مقامات ترکیه قصد دارند گارد ریاست‌جمهوری این کشور را که حدود دو هزار و ۵۰۰ نیرو دارد، منحل کنند. به گزارش الجزیره، «بن‌علی ییلدیریم»، نخست‌وزیر ترکیه، در گفت‌وگو با دو شبکه تلویزیونی داخلی، به بررسی اوضاع کشور پس از کودتا پرداخت و تصریح کرد: دیگر گارد ریاست‌جمهوری نخواهیم داشت چون دلیلی برای وجود آن نیست شده است. به گزارش خبرگزاری دولتی آتاتولی، او پیش از بازداشت، از «ارزروم»، زادگاه فتح‌الله گولن، در شرق ترکیه به آنکارا انتقال داده شده است. همچنین مقامات ترکیه یکی از برجسته‌ترین معاونان گولن را بازداشت کرده‌اند. یک مسئول ترکیه‌ای که خواست نامش فاش نشود، گفت: نیروهای امنیتی ترکیه «داوود هانجی»، یکی از معاونان برجسته گولن، را در استان «طرابزون» در شمال کشور در سواحل دریای سیاه بازداشت کردند. این مقام گفت: هانجی «دست راست» گولن و مسئول انتقال پول‌هایی بوده که به دست گولن می‌رسد.

از همکاری بین‌المللی با روسیه حل شوند و نخست آنکه روسیه باید بر مبارزه با داعش متمرکز شود. اما نکته پدیده‌اند که کلید حل این بحران همکاری تلاش روسیه برای آغاز فرایند گذار در سوریه بدون بشار اسد است و ازهمین‌رو بر پایه برخی گمانه‌زنی‌ها، توافق اخیر آمریکا و روسیه شامل تعیین سرنوشت بشار اسد نیز می‌شود. به گزارش روزنامه فرانطفه‌ای الشرق الاوسط، بنا بر ادعای منابع مخالف سورۃ که از بخشی از سند تفاهم‌های آمریکا و روسیه آگاه شده‌اند، این تفاهم‌ها شامل مشخص‌کردن دقیق وضعیت بشار اسد نیز هست؛ از این نظر که با آغاز مرحله انتقالی همه اختیارات اسد از او سلب می‌شود. به گفته این منابع، «جان کری در دیدار اخیرش با «سرگنی لاوروف»، همتای روسی خود، درباره لزوم بازگشت به مذاکرات پس از توافق بر سر سرنوشت بشار اسد کاملاً جدی بود. مسکو پیام آمریکا را به شکل مثبت دریافت کرده و تلاش کرد تا تعهدات مشخصی دهد. واشنگتن نیز تصمیم گرفته این تعهدات را قبل از فاش‌کردن، در بوته آزمایش قرار دهد». قرار است هفته جاری نشست‌هایی برگزار شود که سرنوشت دور جدید مذاکرات ژنو را مشخص کند. کری با لاوروف در حاشیه نشست کشورهای شرق آسیا در لانوس دیدار خواهد کرد. او به خبرنگاران گفت: «خواهیم دید مذاکرات ما به کجا رسیده است اگر برخی مسائل از طریق مذاکرات کنونی حل نشود، پس باید من و لاوروف برای حل آن تلاش کنیم». واشنگتن و مسکو با افزایش همکاری میان خود و اتحاد «اقدامات چشمگیر» برای نجات آتش‌بس در سوریه توافق کرده‌اند. کری می‌گوید: «رئیس‌جمهور آمریکا می‌خواهد روس‌ها را بیازماید تا ببیند آیا آماده اجرای آنچه در مذاکراتمان در مسکو داشتیم، هستند یا خیر». با وجود این ادعا، استقبال دولت سوریه از توافق واشنگتن و مسکو نشان می‌دهد این گمانه تا حدود زیادی مردود است.

تداوم درگیری معترضان فرانسوی با پلیس

● در چهارمین شب ناآرامی‌ها در حومه شمالی پاریس، معترضان خشمگین از مرگ یک جوان سیاه‌پوست در بازداشتگاه، به پلیس حمله کرده و خودروها را به آتش کشیدند. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، مقامات محلی اعلام کردند در جریان ناآرامی‌ها در شهر بومدن – سور– اوآی و دو شهر دیگر، ۱۰ نفر بازداشت و چهار افسر پلیس زخمی شدند که جراحات‌های آنها سطحی است. دست‌کم هزارو ۵۰۰ نفر روز جمعه در اعتراض به مرگ آداما تانور، جوان ۲۴ساله‌ای که روز سه‌شنبه کمی پس از بازداشت، جان باخت، به خیابان‌های بومدن – سور – اوآی آمدند.

● **نخست‌وزیر اسرائیل با رئیس‌جمهوری روسیه درباره اوضاع و آخرین تحولات خاورمیانه تلفنی گفت‌وگو کرد.** به گزارش ایسنا، بنیامین نتانیاهو در تماسی تلفنی با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه، اوضاع منطقه خاورمیانه را بحث و بررسی کرد. او در این تماس تلفنی با پوتین به بررسی همکاری‌های طرفین در زمینه آنچه از آن به‌عنوان «تروریسم» در منطقه خاورمیانه یاد کرد، پرداخت.

بررسی برگزیت در نشست «یونکر» و «اولاند»

● «ژان کلود یونکر»، رئیس کمیسیون اروپا، با «فرانسوا اولاند»، رئیس‌جمهور فرانسه، در کاخ الیزه دیدار و در جریان یک شام کاری درباره پیامدهای برگزیت گفت‌وگو کرد. براساس اعلام منابع خبری، در اروپا قرار است در تاریخ ۱۶ سپتامبر نیز نشستی درباره برگزیت در اسلوواکی برگزار شود. دیدار و گفت‌وگوی اولاند و یونکر نیز در همین راستا برنامه‌ریزی شده است.

استقرار ۱۰۰ تانک هندی در مرز چین

● استقرار صد تانک جنگی دولت هند در مرز این کشور با چین گمانه‌زنی‌ها درباره افزایش تنش‌ها بین این دو کشور را افزایش داده است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، این تانک‌ها در مرز بین دو کشور در شرق «لادخ» مستقر شده‌اند. دراین‌میان گمانه‌زنی‌ها درباره افزایش تنش‌ها در طول مرز بین دو کشور به گفته ژنرال «رومل داهیه»، مدیر مرکز مطالعات و تحلیل‌های دفاعی، چندان هم درست نیست. به گفته داهیه، دلیل استقرار این تانک‌ها دشواری نیروهای هندی در رسیدن به مرز است: محافظت از این منطقه بسیار دشوار است و رسیدن به آن بیش از حد معمول طول می‌کشد. این در حالی است که برای نیروهای چینی رسیدن به این مناطق با توجه به شرایط خوب راه‌ها و نیروهای مکانیزه‌شان بسیار آسان است. درهمین حال، چین موشک‌های نسل جدید سطح به هوای خود را از جزیره مورد مناقشه در دریای چین جنوبی و پس از خروج ناو هواپیمابر آمریکا خارج کرده است. تصاویر گرفته‌شده از محل نشان می‌دهد موشک‌های HQ-9 چین از جزیره مورد مناقشه «وودی» در دریای چین جنوبی خارج شده‌اند.